

Landstingets revisorer

Yttrande över revisionsrapport, Granskning av tillgänglighet för kroniker

Landstingets revisorer har överlämnat sin granskningsrapport, Granskning av tillgänglighet för kroniker, till Landstinget Västmanland för yttrande.

Den övergripande revisionsfrågan är om landstingsstyrelsen vidtar ändamålsenliga åtgärder för att säkra tillgängligheten för kroniskt sjuka personer (i revisionsrapporten benämnda kroniker) och personer med nedsatt autonomi.

Revisionens sammanfattande bedömning är att landstingsstyrelsen inte i tillräcklig utsträckning vidtar åtgärder för att säkra tillgängligheten för kroniskt sjuka personer och personer med nedsatt autonomi.

Landstingsstyrelsens yttrande

Nedan följer beskrivning och kommentarer till förslag och synpunkter som särskilt lyfts fram i rapporten:

- 1. I rapporten konstateras att det finns en begränsad styrning av vården för kroniskt sjuka personer i landstinget och att styrningen kan förtydligas och utvecklas.**

Som framgår av granskningen finns det en tydlig styrning för diabetespatienter inom landstinget, men inte för övriga kronikergrupper.

Det pågår ett arbete för att öka styrningen för bland annat patienter med hjärtsvikt och astma/KOL.

I rapporten har granskningen fokuserat på diabetes och hjärtsvikt. Diabetes har sedan många år haft stöd av Socialstyrelsens nationella riktlinjer och av nationella, regionala och lokala kunskapsstyrningsråd. Samverkansdokument och lokala instruktioner finns inom dessa båda områden. Samverkansdokument för hjärtsjukvården har utvecklats de senaste åren och instruktioner gällande hjärtsvikt det senaste året. Det finns nationella riktlinjer för hjärtsjukvård men inget nationellt, regionalt eller lokalt råd.

För att förbättra följsamheten till nationella riktlinjer, vårdprogram och instruktioner har en hjärtsviktssjuksköterska anställts på medicinkliniken som en resurs för hjärtsjukvården.

- 2. I rapporten påtalas att det inte sker uppföljning och rapportering avseende eventuella undanträngnings- eller prioriteringseffekter på ett strukturerat sätt och att det inte har efterfrågats från landstingsövergripande nivå.**

Landstinget Västmanland har i likhet med övriga landet haft fokus på tillgänglighet till besök, vård och behandling i enlighet med vårdgarantins regler. Landstingsstyrelsen följer vårdgarantin och rapporterar i enlighet med dessa krav. Det finns inte något gemensamt system i riket gällande

Datum

Vår beteckning

2016-08-31

LTV 160544

tillgänglighet till återbesök och eventuella undanträngningar. Socialstyrelsen har påbörjat studier inom ett fåtal områden gällande undanträngnings-effekter. I Socialstyrelsens rapport mars 2016, "Uppföljning av hälso- och sjukvårdens tillgänglighet" tas olika former av tillgänglighetsproblem och undanträngningseffekter upp, som bland annat förts fram av kvalitetsregister. Ett resultat av denna rapport är att eventuella undanträngnings-effekter ska studeras med hjälp av Prioriteringscentrum i Linköping.

SKL har påbörjat ett arbete med att ta fram målvärden för återbesök. Landstinget Västmanland ingår i detta arbete.

Respektive sjukhusklinik rapporterar återbesöksstatistik varje månad till sjukhusledningen.

- 3. I rapporten lyfts det fram som en brist att Landstingsstyrelsen inte efterfrågar en kvantitativ uppföljning av eventuella undanträngnings- och prioriteringseffekter och inte heller får någon uppföljning och rapportering om undanträngning och tillgängligheten för kroniskt sjuka. Styrning och uppföljning sker i huvudsak utifrån vårdgarantin.**

Trots att den nationella nivån inte fokuserat på undanträngning och bristande tillgänglighet för kroniskt sjuka så är återbesöken viktiga. Återbesöksfrekvensen framgår av de instruktioner som finns i ledningssystemet för respektive diagnos. Nationellt finns inga målvärden framtagna.

Återbesök följs inom respektive klinik för att säkerställa att de sker inom måldatum. Redovisningen till sjukhusförvaltningen är procentandelen patienter som kommer på ett återbesök inom måldatum. Återbesök har följts upp inom Västmanlands sjukhus; i mars månad nådde Västerås 82 procent, Köping 79 procent och Sala 80 procent. Vårdval följer årligen upp att återbesök genomförs inom primärvården, och följsamheten är i stort sett 100 procent.

- 4. I rapporten påtalas att tillgängligheten för återbesök mäts inom specialiserad vård. Inom primärvården sker ingen systematisk mätning vad gäller tillgängligheten för återbesök.**

Den uppföljning som sker inom primärvården gällande återbesök är vid Vårdvalets årliga uppföljningsdialoger. Det senaste årets uppföljning visar att följsamheten inom detta område är i stort sett 100 procent.

- 5. Inom diabetesvården finns system, rutiner och intern kontroll för planerade besök och återbesök för kroniker. Den interna kontrollen för övriga kronikergrupper är inte lika tydlig. Rutiner och instruktioner är under utarbetande för patienter med hjärtsvikt.**

I landstinget Västmanland finns det utarbetade samverkansdokument mellan sjukhusvård och primärvård inom både diabetesvård och hjärtsjukvård. Specifika instruktioner för vården av diabetessjuka finns sedan flera år, och instruktioner för hjärtsvikt har förnyats under våren 2016. Dessa medicinska instruktioner reglerar vilka åtgärder som ska vidtas för patienter med den aktuella kroniska sjukdomen och när åtgärden ska ske samt ansvaret för

Datum

Vår beteckning

2016-08-31

LTV 160544

genomförandet. Uppbyggnaden av hjärtsjukvårdsprocessen pågår, och processägare (inom specialistvården) och processledare (allmänläkarkonsult inom primärvården) är utsedda.

6. **Det pågår utvecklingsarbete för att undvika negativa undanträngnings-effekter och prioriteringseffekter. På vårdcentraler och inom medicinkliniken pågår olika insatser som kan ge en ökad tillgänglighet för kroniker, till exempel särskilda funktioner och mottagningar för specifika kronikergrupper.**

En särskild satsning har genomförts genom tillsättning av en hjärtsvikts-sjuksköterska som har en samordnande och utvecklande roll mellan medicinklinikerna och primärvården. Den beslutade etableringen av hjärtsjukvårdsprocessen pågår.

Landstingsstyrelsens sammanfattning

Landstingsstyrelsen anser att revisionen har pekat på viktiga frågor gällande styrelsens ansvar att på ett systematiskt sätt följa tillgängligheten för kroniskt sjuka via utökad internkontroll. Synpunkterna kommer att beaktas i det fortsatta arbetet.

FÖR LANDSTINGET VÄSTMANLAND

Denise Norström
Landstingsstyrelsens ordförande

Anders Åhlund
Landstingsdirektör